

קרבות משני עבריו. ובעוד שמשני ה' עברים אצו המדינאים למחסה הקרוב ביותר, ובעוד שהאלופים הכינו את מיטריית-הברזל שלהם, עבר הכל והיה כלא היה. עוד "מתיחות" אחת בגבולות ישראל באה ונסתלקה, מבלי להשאיר אחריה זכר פרט לקברים רעועים ושורת פצועים ארוכה. **ליריקה פרוזאית.** אחרי שנגמר הכל, החל — כרגיל — מעין ניתוח-אחרי-המוות של הפרשה. הדעה הישראלית: סוריה היא שפתחה בהתקפה, בעידוד סובייטי, כדי ל"הוכיח" שהיא לוחמת בציונים, בעוד שמדינות ברית בגדאד שותקות. הסברה הסורית: ישראל היא שפתחה בהתקפה, בעידוד אמריקאי, כדי להפעיל לחץ על סוריה, שעה ש"אמריקה מנסה להפוך מבפנים את המשטר הפרו-מצרי השורר בה.

מה שאינו מוטל בספק הוא שירושלים היתה אחוזה עצבנות בלתי רגילה. דויד בן-גוריון נופף לעיני חברי הממשלה בגליון של עתון שמסר כי פרובה, בטאון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, הודיע יומיים מראש כי ישראל עומדת להתקיף את סוריה. ציין כיגי באוזני חברי-הממשלה, שהובהלו במיוחד (באמתלה של דיון בפעולות גולדה מאיר בצרפת): זו הפעם הראשונה מפעילים הסורים מוקשים ומרגמות כבדות, עובי דה המרמות על תמורה בגבול הצפוני. הממשלה נדבקה בעצבנות, החליטה לפנות לאו"ם ולמצמות הגדולות. דאג האמריקאי הודיע שהוא סומך על אלוף-משנה לירי, ראש משקיפי או"ם בפועל. לירי הודיע פרוזאית ש"ישראל אינה מניחה לו לבדוק את המצב באופן אובייקטיבי.

חזרה למתח גבוה. אך עוד טרם שהגלגלים הגדולים החלו להסתייב, נעצר הכל: המתיחות שככה, העצבנות פגה, הי שקט חזר — לפי שעה — על כנו. אולם התקרית השפיעה מבחינה אחת על ישראל: היא עזרה להחזיר מחדש את אדירת הכיננות שהתרופפה אחרי מביצע סיני.

ארגונים

או"ת וזופת

מהנדסים אינם בעלי-חיים מהפכניים — הם כבולים כל חייהם עליידי חוקי הפיסיקה והמתמטיקה. אולם השבוע עזיבו מהנדסי ישראל שהם מוכנים להפוך עלייתם ולהפך את החוקים לפחות בשטח אחרי: הפוליטיקה. כשנסתיימה השבוע בירושלים התעידה של הסתדרות המהנדסים והטכנאים, נקבע חוק מדעי חדש במדינה: היסוד א' (אינטרס מקי צועי) חוק מן היסוד מ' (מפלגתיות). **הצבריים התגברו.** המסד לבנין הור"נח לפני שנתיים, כאשר נזחו המהנדסים מוסדות-הציבור את שולחנות-השרוט, יצאו לשבות. השביתה אורגנה על-ידי ועדי המהנדסים במפעלים הגדולים, שדרשו מעמד כלכלי וציבורי נאות להיסוד, בניגוד מוחלט לקח שני ארגוניהם הרשמיים: הסתדרות המהנדסים והטכנאים (הנמצאת בהסתדרות הכללית) ואגודת האינג'נירים והארכיטקטים (העצמאית להלכה, כפופה להסתדרות ל"מעשה).

כתוצאה מהתפצצות זו שוב אי-אפשר היה למנוע בחירות בשני הארגונים. הן נערכו פעמיים במשך שנה, בזו אחר זו. בשתיהן ניצחו מנהיגי המרד, ביניהם אנשי מפלגות מפירי-מרות, שכינו את עצמם כי רשימה לקידום המהנדסים.

באגודת האינג'נירים הצליחו בעלי ה"שררה המפלגתיים לשלול את זכות-הבחירה ממתנגדיהם רבים. בכל זאת השיגו המורדים קצת למעלה מ-50%. אולם נצחון זה הושם לאל על-ידי תקנה "הקובעת", כי השליטים הקודמים מצורפים אוטומטית ל"גוף הנבחר החדש, בתור "וריליטיים" (ה"תרגום המילולי: "גבריים"). הם השתמשו בכוח-הגברא שלהם כדי לתת למיעוט את ה"קולות הדרושים לבחירת מוסדות חדשים בניגוד לרצון הרוב האמיתי.

יד אחת באחיו. בהסתדרות המהנדסים היה המאבק קשה יותר. מסד לגוף זה רי"חפה בעיה יסודית: הוא מאגד בקרבו 4000 מהנדסים מדופלמים 2000 טכנאים חסרי דיפלומה, מהם גם בעלי הכשרה מקצועית רופפת ביותר. האינטרסים של אלה היו שונים מאד מאינטרסי האקדמאים.

בשתי החטיבות נערכו הבחירות בנפרד. בין המהנדסים השיגו המורדים בדיק את מח"צית 88 המקומות, לעומת 31 מקומות לרשימה המאוחדת מפא"י—אחדות-העבודה—דתיים, שנשאה את האות או"ת. אולם בין הכנאיים השיגה או"ת רוב גדול — 31 מבין 44 מקומות. לכן מגו המורדים ב"ועידה המאוחדת רק שליש, ואילו או"ת הגיעה ל-48%.

מהנדסים מדופלמים, ניגשו המורדים מיד לעבודה: לשרטט תוכנית שתאפשר להפוך

הנאשמים הנרי צימט ויוסף שמטרלינג חזרו למען הצלם למקום התקרית. "כך ישבו וקראנו עתונים", טענו, "כאשר הופיע אברהמוב מביתו (הנמצא ממול, במרחק כ-20 מטר) וניסה לצלם אותנו בכוח מקרוב. רשמנו את כל עובדי אתא שנכנסו לביתו של אברהמוב, כדי שנוכל לנקוט באמצעים נגד מפירי-השביתה. כשניסה אברהמוב לצלם אותנו ממרחק, הרים צימט את העתון לפני פניו. אברהמוב ניגש וניסה להוריד במצלמתו את העתון. צימט נפצע מהמצלמה ונפס אותה. אברהמוב משך את המצלמה בכוח, איבד את שיווי משקלו, מעד, נפל על האבנים ונפצע."

המוכה יעקוב אברהמוב צולם בחזר פרטי במחלקה הכירורגית של בית-החולים רמב"ם, בו מכהן קרובו כרופא. הוא לא הגיב כלל בשעה שהצלם התקרב לצלם אותו, רק פקח לרגע את עיניו, נרדם שוב. בתמונה נראים סימני-הדם על סנטרו שלא נוקטו מחמת חולי ש"ת הפצוע. כן נראה פנס בעינו השמאלית.

דם בקרב, "אתא"

נשק רב כבר הופעל בקרב הממשל על בית-חרושת אתא, גדול מפעלי ישראל. נאומי העסקנים, הצהרות המזכירים, אפילו אלות השוטרים כבר הופעלו. השבוע הופעל כלי נשק חדש, שגם הוא היה מסוגל לשפוך דם: המצלמה.

מזה כמה ימים צילם יעקוב אברהמוב את חברי משמרות-השביתה שעמדו מול ביתו, כדי לאתר את מפירי-השביתה שנועדו להוצאה מן ההסתדרות. לדבריו, נעשתה הי פעולה מפני שהשובתים בלשו אחרי ה"ע בדים, וההנהלה רצתה למסור את זהותם למשטרה. לדעת השובתים, בוצע הצילום כדי להכניסם לרשימה שחורה, להתנקם בהם בהגיע יום.

בין השאר צילם אברהמוב את יוסף שמטרלינג, עת ישב בקירבת-מקום, אכל ארוחה. שמטרלינג לא הגיב, אף שצולם מכל צדדיו. אך כשניסה אברהמוב לצלם, כעבור יומיים, אותו ואת חברו צימט, קרתה התקרית שפרסיה עוסם נתונים בריכות, אך כבר גרמי לסערת-דוחות בארץ כולה.

לדברי אברהמוב, ניגש לצלם את צימט ממרחק של עשרה מטרים, כאשר התנפלו עליו השניים והיכוהו נמרצות. לדברי צימט סירב הוא להצטלם, הרים עתון כשניגש אליו אברהמוב עד מרחק של חצי מטר וניסה לצלמו בעל כרחו. צימט, שגם זרר עו פציעה, איים להגיש משפט.

אשת המוכה נמצאת כל הזמן ליד מיטתו. אברהמוב נראה כאן כשהוא ישן, טובל מחום גבוה. בפדחתו ניכר הפצע הגדול, שכבר הוסרה ממנו התחבושת.

דוח למהנדסי או"ת, נסתיימה בהחלטה ש"יכלה לשמש אית לבאות: כל המהנדסים יצביעו במלוכד נגד כל הטכנאים, בעד הפי רדה מחוללת. האינטרס המקצועי ניפץ ל"רסיסים את האינטרס המפלגתי.

כשנתפזרו 131 הצירים, כבר היה ברור כי מרכזי המפלגות יכריזו מלחמה עד ח"ר מה נגד ההחלטה. אולם המורדים הצליחו ללמד את חבריהם במקצועות האחרים לקח בהגדסה פוליטית. התוצאה המעשית: החי רפה המאבק על הפער, גיבוש כוחם הי עצמאי של החוגים האקדמאיים.

עתונות

האצבע הקטנה

הדבר קרה ביוני 1956: זה עתה פירסם העולם הזה את הגילוי המרעיש הראשון על קיומו של "שלטון הצללים" — כנופית החצר של ביגי שסילקה את משה שרת ומתכוננת להשתלט במדינה. קריאת ס.א.ס. בהולה יצאה לכל נאמני הכנופיה: לדפוק את העולם הזה בכל מחיר.

הרעיון הגדול ניצנץ במות אלמוני ב"משרד היועץ המשפטי שבועיים לפני כן פירסם העולם הזה (974) דו"ח יבש של משפט נגד עבריין ירושלמי, שניסה לפתות ילדה לדבר עבירה. עורך-הכתובת הקטיף למ"

חוק את שמה של הילדה במקומות רבים בכתבה, בהתאם לחוק, פרט לשני מקומות, היתה זאת עבירה טכנית פעוטה, מן ה"סוג הקירה עשרות פעמים בשנה בעתונות העברית. אולם עיני הפרקליט אורו: זה הספיק לו להגיש משפט ולספק את ארגוניה. כדי לנפח את העכבר המשפטי לפיל ציבורי, הוגש המשפט בירושלים לבית-המשפט ה"מזווי, אף שבית-משפט השלום היה מוסמך לרונ בו.

סכנינים מושחזות. בינתיים נרגעה כנופייית-החצר מן הזעזוע הראשון, והתיק הנורא נגד העולם הזה היכנס למקרה. הי עתון עצמו פירסם מרצונו התנגדות מלאה כלפי המשפחה הנפגעת (העולם הזה 984). כאשר התחממה המערכה הגדולה מסביב לש.ב.ה, אחרי רצח קסטנר, שוב יצאה הי קריאה להשחית את הסכנינים נגד העתון החצוף, המעז לקום לבדו נגד מנגנון-החור"שך. ושוב יצא התיק מהגניחה. השבוע הי גיע לביכור, באיחור של שנה.

בשם התביעה הופיע צעיר מטרורן בשם חסון. "ענין קטן" אמר לסניגור אייה מ"רינסקי, אחד מעמודי-התחך של משרד תמיר, (המשך בעמוד 9)

* האוסר בצדק זיהוי ילדים מתחת לגיל 14, הקשורים בעבירות על המוסר.